

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Márai Sándor*
Cím: *Egy festő halálára*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bn.

1942 XI. 11.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Lengyel Rheinfuss Ede

Idő

"1942"

Személy

TEGNAP ÉS MA

Egy festő halálára

Meghalt Lengyel Rheinfuss Ede, a magyar katona-képek kitünő festője. A magyar huszárt és lovat festette legszívesebben egy életen át, sezsáner-képei tökéletesek voltak. Becsületes és gondos művész volt, aki műfaján belül rendkívüli áhítattal és odaadással, az igaz művész alázatos műgondjával iparkodott tökéleteset alkotni. Ez a téma-kör, a magyar lovaskatona életének egyes jelenetei, csaknem teljesen lekötötte művészi érdeklődését. Számtalan változatban láttuk műtermében és a kiállításokon, gyűjtők falain ezeket a huszárokat, amint figyelnek a vártán, hősésben, a kápanyvázott lovak mellett, vagy vágatnak roham közben, — Lengyel Rheinfuss Ede e képekben becses és értékes emléket állított a magyar huszárnak. Vágtató, jártató lovas katonákat senki nem tudott művésziiben, élethűben festeni, mint ez a csendesen, szemérmesen, jelszavak nélkül mélyen magyar-érzésű művész, aki tehetsége minden erejét és figyelmét ennek a témának áldozta.

Tanárom volt a premontreiek kassai gimnáziumában, s a diák-

idők legkedvesebb emlékeit őrzöm ezzel a kedves, melegszívű, a szó nemes értelmében bohém emberrel kapcsolatban. A szabadkézi rajz óráit Lengyel Rheinfuss türelmes keze alatt egyikünk sem fogta fel túlságosan komolyan. Túlságosan művész és túlságosan kevésbé volt tanár ahhoz, hogy bennünket, a rajzolás művészetéhez nagyobb részt tehetségtelen nebulókat, unalmas feladatokra nógasson. A szabadkézi rajz órája volt a pihenés, az ábrándozás, a pad-alatt-olvasás boldog ideje. „Fuzsi” — ez volt szelid gúnyneve a diákok között, s ezt a nevet sem gúnyból, hanem szeretetből adtuk neki, — a pódiumon ült és óra közben elmerülten dolgozott valamelyik festményén. Az osztály azt művelhette felőle, amit akart. E nagylelkűséggel természetesen éltünk is, Fuzsi órái rendszerint nagy verekedéssel végződtek, amit ő felháborodottan, de csekély meggyőződéssel és eredménnyel iparkodott csitítani. Mind szeretők, mert éreztük, hogy ez a tisztaszívű, nemes lelkű művész nem tanárunk, nem felettesünk, hanem idősebb testvérünk, aki legszívesebben velünk játszana óra közben, ha tanári tekintélye nem kötelezné mű-haragokra. La Vallière-nyak-

kendőt viselt mindig, kékpettyes fehérsejtem művész-nyakkendőt. A kisvárosban, az iskolában mindenkinek barátja volt. Az összeomlás után Pestre költözött, felhagyott a tanároskodással, mely mindig terhére volt, s minden tehetségét műtermének adta.

E műteremben néhány nap előtt jártam utoljára, mikor meglátogattam haldokló tanáromat. Háziak és vendég tudtuk, hogy a beteg menthetetlen. De szelleme üde volt ez órákban is: mindent tudni akart, tájékoztatnom kellett világról, emberekről, s nagy fájdalmi közepete is elevenen, fölényesen beszélt mindenről, ami érdekelte. S megtudtam akkor, hogy ez a haldokló festő még ez utolsó napokban is minden reggel, emberfeletti erőfeszítéssel, felkelt kórágjáról, átvándorolt a műterembe, odaült egy karosszékre az állvány elé, s a szó talóságos értelmében haldokolva festett egy-két órán át. Élete utolsó tíz napjában, mikor már mesterségesen táplálták, mikor semmit nem evett, s olyan gyöngye volt, hogy nem bírta a festékes palettát tartani, — úgy kellett neki odanyújtani az ecsetet, a festékes táblát, — minden nap festett még, lázasan, szívesebben, mint valaha is. Ez

utolsó képei ragyognak. Most is huszárokat és lovakat festett, egészen új színekkel, mintha a halál árnyékában megegyeszer odaadná tehetsége és szíve utolsó dobbanását annak, amit szeretett, a festészetnek. Ha leírjuk, hogy „kihullott az ecset kezéből”, úgy nem frázis ez. S nagy példa, minden művész, minden igaz ember számára. Utolsó pillanatig, haldokolva is munkálnunk kell azt, ami dolgunk e földön. Mikor elmentem műterméből, mikor utolszor szoritottam meg ennek a tisztaszívű, nemes embernek és igaz művésznek kezét, az Irányi-utcai ház sötét lépcsőházában lefelé botorkálva úgy

éreztem, szemtanúja voltam egyfajta emberi hősiességnek, melyet e rendkívüli időkben is, mikor az élet minden pillanatban hőstetteket követel, meg kell becsülnünk.

Márai Sándor.